

1801130101050001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS (GUJARATI) (FIRST SEMESTER)
GUJARATI PAPER-05-A
PROOF READING SPELLING - LEVEL 5

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS
(GUJARATI)(FIRST SEMESTER)**

b. Name of the Subject: **GUJARATI PAPER -05-A
PROOF READING SPELLING – LEVEL 5**

c. Subject Code No: **1801130101050001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઇ પણ પાંચ)

10

1. કોશ શબ્દ પ્રયોજાયો તે પહેલા 'શબ્દકોશ' માટે કયા શબ્દ પ્રયોજાયેલા હતા ?

2. પ્રકારની દ્રષ્ટિએ 'કોશ'ના નામ જણાવો.

3. કૌંસના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા કયા ?

4. પ્રૂઠ વાંચનાર એક જોડીદાર સાથે રાખે છે તેને શું કહેવાય ?

5. (અ) નીચેની સંધિ છૂટી પાડો:

1. ઉત્તમોત્તમ

2. વનોષધિ

(બ) નીચેની સંધિ જોડો:

1. અધમ-અધમ

2. કવિ+ ઈશ્વર

6. પૂઠ્ઠવાયન દરમ્યાન નીચેની પરિસ્થિતીમાં સૂચના આપવા માટે કયો સંકેત વપરાય છે ?
- ભેગુ છે તે છૂટું પાડો.
- લખાણ ડાબી બાજુ ખસેડો.

7. નીચેના સમાસ ઓળખાવો :

1. અબીલગુલાલ	2. યોપડાપૂજન
3. યોતરફ	4. ભીંતપત્ર

8. નીચેની જોડણી સુધારો :

1. કીંચીત	2. પુજનીય
3. આહૂતિ	4. નીરાભીમાન

Q.2 કોશ' એટલે શું તે સમજાવી એના પ્રકારોની સવિગત ચર્ચા કરો.

13

અથવા

સંધિના પ્રકારો જણાવી સ્વરસંધિ અને વિસર્ગ સંધિના નિયમો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

Q.3 વિરામચિહ્નનું મહત્વ દર્શાવી કાકપદ, ગુરુવિરામ, પૂર્ણવિરામ અને લોપકચિહ્ન નો ઉદાહરણ સહિત પરિચય કરાવો.

13

અથવા

નીચેના ગદ્યખંડનું પૂઠ્ઠવાયન કરો. આ ગદ્યખંડને તમારી ઉત્તરવહીમાં હાંસિયો રહે એ રીતે લખી હાંસિયામાં પૂઠ્ઠવાયનના ચિહ્નો દર્શાવી જરૂરી સુધારા કરો.

જેમ મધ્યકાલીન ગુજરાતીસાહિત્યમાં પદ, અખ્યાન પદ્યવાર્તા, ગરબો-ગરબી, ફાગુ, સરાસ, પ્રબંધ વગેરે ધપ સાહિત્ય સ્વરૂપો મળે છે તેમ અર્વાચીનગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપમાં મહાકાવ્ય, ખંડકાવ્ય, ઊર્મિકાવ્ય, સોનેટ, ગીત ગઝલ, હાયકુ વગેરે પદ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપો મળે છે. ખંડકાવ્ય ણપ અર્વાચીન ગુજરાતી કાવ્ય સાહિત્યનો એક મહત્વનો કવ્ય પ્રકાર છે. જેમ નરસિંહ – મીરાંપદ માટે, દયારામ ગરબી માટે, પ્રેમાનંદ આખ્યાન માટે, શામળ પદ્યવાર્તા માટે, બ. ક. ઠાકોર સોનેટ માટે, સ્નેહરશ્મિ હાઇકુ માટે તેમ ખંડકાવ્ય માટે કવવી કાન્ત જાણીતા છે. કવિ કાન્ત શરૂ કરેલા આ કાવ્ય સ્વરૂપને

ગુજરાતી કવિતામાં ગાંધીયુગ, અનુગાંધીયુગ અને સ્વાતંત્ર્યોત્તરયુગમાં અને આજે પણ વિનોદ જોશીના 'શિખંડી જેવા ખંડકાવ્ય દ્વારા આપણા કવિઓને હાથે સફળતા પૂર્વક રચાતો આવ્યો છે. કવિ કાન્ત ખંડકાવ્ય સરજનમાં સર્વોચ્ચ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી છ સંસ્કૃત સાહિત્યમાં કાલિદાસ કૃત 'મેઘદૂત' 'ઋતુસંહાર' વરેગે કાવ્યોન ખંડકાવ્ય કહેવામાં આવતા. સંસ્કૃતમાં આ પ્રકરના લાંબા વર્ણનાત્મક કાવ્યોનેખંડકાવ્યો કહેવાની પ્રથા હતી. ખંડ કાવ્ય એ એક એવો ગુજરાતી કાવ્યપ્રકાર છે કે જે નવલકથા –નવલિકાની જેમ પશ્ચિમમાંથી નથી આવ્યો, તેમજ સંસ્કૃત કાવ્ય પરં પરામાંથી રૂપાંતરત થયેલો નથી. કથા ઘ ટના તો ખંડકાવ્યમ પ્રણામમાં ગૌણ છે. અગ ત્યનું તો છે એની આસપાસ ગૂંથાતુંકથાગત સંવેદન. કવી ઘટના કે વસ્તુને ઊર્મિ રસિત કરીનેમૂકે છે કવિનું દરશન કે ચિંતન પણ ઘટનાને આધરે જ પ્રગટ થાય છે. આ બધું કવિસંવેદન ઊર્મિમાં ઝબકોળાઇને આવે છે એટલે જ તોઉમાશંકરે ખંડકાવ્યોને કથાનોર્મિકાવ્ય કહ્યું છે.

Q.4 ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે)

14

1. કોશ અને થિસોરસ .
2. સમાસના પ્રકારો.
3. તત્સમ્ જોડણીના નિયમો.
4. પૂરુવાંચનનું મહત્ત્વ.
